

JAARVERSLAG 2022

I. Inhoud

I. Voorwoord	3
II. Vereniging	4
A. Leden	4
B. Bestuur	4
C. Bestuursbeleid	4
D. Bureau	5
E. Ledenvergaderingen	5
III. Corona	6
A. Handreiking openstelling	6
B. Documenteren van een bijzondere tijd	6
IV. Activiteiten	6
A. Professionaliseren van het vak	6
Samenwerking KIA: Kennisplatform Informatie en Archief	6
Programma Lifelong Learning	7
B. Specifieke thema's: AVG, Toezicht	8
C. Archiefdagen	8
D. Publicaties: Archievenblad	8
V. Standpuntbepaling en belangenbehartiging	8
A. Wijziging Archiefwet	8
B. Informatiebeleid/informatiewet	9
C. AVG	9
Projectgroep en Begeleidingsgroep Matching NRO	9
Subwerkgroep Archiefinstellingen	10
D. Auteursrecht	10
Stakeholderdialoog	10
E. VNG Adviescommissie Archieven	11
Grip op Informatie	11
VI. Organisatie	11
A. Communicatie	11
B. Stabiele structuur vereniging	11
C. Samenwerking	11
VII. Prioriteiten 2023: beleidsagenda	12

I. Voorwoord

Een van de belangrijkste rollen van een vereniging is elkaar ontmoeten. Dat hebben we ondanks de lockdown die tot maart 2022 heeft geduurd, gelukkig weer kunnen doen. Tijdens de goed bezochte Archiefdagen was er weer uitgebreid gelegenheid om als collega's elkaar te treffen en van gedachten te wisselen.

Het middels het visiedocument van 2021 ingezette beleid is verder ten uitvoer gebracht op het terrein van de Archiefwet, auteursrecht, de AVG, het verder ontwikkelen van een professionaliseringsprogramma, de interne communicatie via een tweewekelijkse nieuwsbrief: u vindt het hier in dit jaarverslag.

De in 2022 aangetreden Staatssecretaris Uslu maakte als gast in Erfgoed Leiden kennis met de archiefsector onder de vlag "Zoveel meer dan papier op een plank".

De digitalisering van overheidsinformatie biedt grote uitdagingen voor onze archiefsector, zowel voor professionals als instellingen, dus voor onze hele vereniging. KVAN draagt actief en met trots het belang van de archieffunctie voor de maatschappij uit in een maatschappij die sterk in beweging is. Een maatschappij waar de relatie tussen burger en politiek en overheid onder druk staat waarbij het informatiebeheer van de overheid, en openbaarheid en toegankelijk van informatie voor de burger een cruciale rol speelt. KVAN werkt daarbij zoveel mogelijk samen met andere partijen en verkent kansen voor de rol van het archief in deze nieuwe realiteit.

We zullen daarbij opkomen voor de waarden van ons vak, en opkomen voor de belangen van professionals en instellingen, zodat we ons gezamenlijk sterk kunnen maken voor ons doel: het recht van de burger op inzage van duurzaam toegankelijke informatie.

Ellen van der Waerden, voorzitter KVAN

II. Vereniging

A. Leden

Het ledental van KVAN is de afgelopen jaren stabiel en licht dalend van 687 leden in 2017 naar 654 leden per 31 december 2022.

Het aantal instellingsleden is vrijwel stabiel, wat betekent dat het verloop van nieuwe en vertrekkende leden zich toespitst op de persoonlijke lidmaatschappen. Opzeggingen hebben zeker voor 50% te maken met pensionering.

Het verloop valt in vergelijking met sommige andere brancheorganisaties mee, gelet op algemene trend, waar verenigingen steeds meer moeite hebben om leden te verwerven en aan zich gebonden houden.

B. Bestuur

Het bestuur van KVAN bestond per 31 december 2022 uit:

- Ellen van der Waerden (Haags Gemeentearchief)
- Fifine Kist (Reinwardt Academie)
- Corinne Rodenburg (namens RHC Drents Archief)
- Marc Holtman (Stadsarchief Amsterdam)
- Jos Flikweert (Nederlands Instituut voor Beeld & Geluid)

C. Bestuursbeleid

Voor 2022 zijn de volgende prioriteiten benoemd:

1. Inzet van beleidsmedewerkers om de ontwikkeling van de wetgeving zoals de wijziging Archiefwet, AVG en Auteursrecht etc. blijven te monitoren om de belangen van de archiefsector goed te kunnen blijven behartigen. Tegelijkertijd zal er in gesprek met leden en partner organisaties worden gesproken over de noodzaak van een Kaderwet informatiebeheer, dit omdat de voorgenomen wijziging van de Archiefwet naar de mening van KVAN niet ver genoeg gaat.
2. De wijziging van de Archiefwet voorziet in het afschaffen van de diploma-eis voor een benoemde archivaris. KVAN wil zorgen dat de professionaliteit van het vak geborgd blijft, en wil daarom een programma Lifelong Learning en daarmee samenhangend een register ontwikkelen (al dan niet met certificering, maar zeker met permanente educatie). In 2022 zal hiertoe in samenwerking met KIA een projectplan worden opgesteld.
3. Communicatie naar leden en de sector is en blijft belangrijk. In 2022 zal er extra aandacht worden besteed aan de communicatie vanuit de vereniging. Om die reden wordt een tweedaags congres: de Archiefdagen georganiseerd. De tweewekelijkse nieuwsbrieven zijn gecontinueerd.

Deze punten vormen, samen met de wens de vereniging verder te professionaliseren, de belangrijkste aandachtspunten van het bestuur. Helaas blijft ook zeker begin 2022 Corona een belangrijk issue.

De resultaten op de prioriteiten zijn verder in dit jaarverslag benoemd.

D. Bureau

De bureauwerkzaamheden zijn uitgevoerd door Het Branche Bureau (HBB) in Naarden. Dit bureau is gespecialiseerd in het ondersteunen van verenigingen. Het betreft hier de ledenadministratie, financiële administratie, secretariaat en logistieke ondersteuning. Eerste aanspreekpunt voor het secretariaat is Femke Kuipers. De financiële administratie wordt verzorgd door Chépy Kusuma en Mariëlle van Teeffelen.

De algehele coördinatie voor de vereniging ligt bij de verenigingsmanager, in 2022 werd deze rol ingevuld door Eveline Santifort (HBB). De rol van beleidsmedewerker werd in door Fieke Krikhaar ingevuld. Marianne Loef werd door KVAN in samenwerking met KIA ingehuurd voor de AVG. Zij werkte met de KIA-community aan uitvoeringsmodellen voor de AVG en was betrokken bij de projecten Naziroofkunst en de Projectgroep Nationaal Register van Overledenen. Maarten Zeinstra werd door het bestuur ingehuurd voor het dossier auteursrecht. Brigit Hoomans heeft in samenwerking met de KIA-stuurgroep Lifelong Learning in 2022 het programmaplan Lifelong Learning verder ontwikkeld.

Voor de Archiefdagen 2022 is Benno van Tilburg aangesteld door het bestuur als projectleider.

Mariëlle Steenveld (HBB) heeft ten behoeve van KVAN een communicatiestrategie en -planning opgesteld en is verantwoordelijk voor de verenigingscommunicatie. De nieuwsbrief en website werden verzorgd door Anya Vos van HBB.

Clementine van Stiphout heeft de vergaderingen van het bestuur en van de ALV genotuleerd tot juni 2022.

E. Ledenvergaderingen

Juni 2022

Op 8 juni was er een Algemene Ledenvergadering (ALV). De leden zijn bijgepraat over de ontwikkelingen van het eerste half jaar en de aangepaste statuten zijn ter vaststelling voorgelegd aan de leden. Vanwege het ontbreken van het vereiste quorum is direct aangekondigd dat op 29 juni 2022 een nieuwe ALV wordt georganiseerd.

Het bestuur nam afscheid van voorzitter Bert de Vries, penningmeester Marc Schuil en bestuurslid Welmoed Bons. In het bestuur zijn benoemd Marc Holtman en Jos Flikweert. Brigit Hoomans gaf een presentatie over de stand van zaken rond het programma Lifelong Learning.

De jaarrekening 2021 is vastgesteld en het bestuur en de penningmeester is décharge verleend voor het gevoerde beleid na een positief advies van de Kascommissie.

Tijdens de ALV van 29 juni is de statutenwijziging door de leden geaccordeerd.

December 2022

In december 2022 is de begroting 2022 door de leden vastgesteld voorzien met de prioriteiten van het bestuur voor 2023. De leden zijn bijgepraat over de ontwikkelingen rond de verschillende programma's, zoals Lifelong Learning, de stand van zaken rond de Archiefwet, het werkbezoek van de Staatssecretaris, de stakeholderdialogen met betrekking tot werken die niet meer in de handel zijn etc. Het bestuur heeft ook haar zorg uitgesproken over de gevolgen van de voorgenomen wijzigingen van de Archiefwet

voor het curriculum bij de opleiders en het archiefdiploma. KVAN heeft de wens geuit het archiefdiploma te laten voortbestaan, zeker omdat er in het werkveld grote behoefte is aan goed opgeleide archivariissen. KVAN heeft deze zorgen uitgesproken richting zowel de opleiders als het ministerie van OCW.

III. Corona

A. Handreiking openstelling

In maart 2020 begon het 'coronatijdperk'. Studiezalen gingen dicht, archiefmedewerkers moesten van huis uit gaan werken. Langzaam maar zeker werd duidelijk dat wanneer er weer openstelling zou kunnen plaatsvinden, dit op basis van strikte protocollen zou moeten plaatsvinden.

Voor de archiefsector is een handreiking gemaakt. Een handreiking bedoeld om:

- a. naar de eigen moederorganisatie (gemeente, ministerie etc.) aan te geven dat er op deze manier openstelling van studiezalen mogelijk kan zijn
- b. die vertaald moet worden naar de specifieke situatie van het gebouw waar de archiefinstelling zich bevindt.

Op basis van de handreiking konden in de zomer instellingen weer tijdelijk open, maar helaas moest tijdens de tweede lockdown in het najaar van 2021 alles weer dicht totdat maart 2022 de coronamaatregelen vervielen.

B. Documenteren van een bijzondere tijd

KVAN steunt de oproep van het Netwerk Digitaal Erfgoed: een oproep aan Nederlandse erfgoedinstellingen om het digitale verhaal van het Coronavirus in Nederland te bewaren. Erfgoedinstellingen kunnen een bijdrage leveren aan het opbouwen van een 'Coronaviruscollectie'. Veel archiefinstellingen hebben hieraan ook in 2022 meegedaan, en via lokale pers en lokale instellingen/partners een actieve bijdrage geleverd.

Bijna alle communicatie tijdens het Coronavirus in Nederland gaat via digitale media, zoals websites, Facebookpagina's, tweets, chats, online dagboeken, YouTube-kanalen, memo's en digitale foto's. Deze bronnen lijken voor de meeste mensen het eeuwige digitale leven te hebben, maar zijn uitermate kwetsbaar en zullen straks, als de crisis over is, als eerste weer verdwenen zijn als we niets doen. Door ze duurzaam te bewaren en toegankelijk te maken kunnen we de crisis documenteren

IV. Activiteiten

A. Professionaliseren van het vak

Samenwerking KIA: Kennisplatform Informatie en Archief

Alle activiteiten op het terrein van kennisontwikkeling en kennisdeling lopen via het KIA Platform, gevestigd bij het NA. KIA wordt door het ministerie van OCW gesubsidieerd. Doel van KIA is de impuls voor de verdere professionalisering van de archief- en informatiesector door kennisdeling en productontwikkeling.

In dit kader zijn er interessegroepen (platforms) gevormd rondom specifieke onderwerpen, Deze platforms ontmoeten elkaar online en offline. Vragen worden ingebracht en antwoorden gezamenlijk gezocht.

KVAN is onderdeel van de stuurgroep KIA onder voorzitterschap van het NA. De stuurgroep bepaalt koers en richting van het platform, en de inzet van de middelen hiertoe.

Programma Lifelong Learning

KVAN wil het huidige platform professionalisering binnen KIA omvormen tot een permanent en professioneel ontwikkeld en begeleid programma voor bij- en nascholing. De uitdagingen en ontwikkelingen voor archiefprofessionals zijn groot, om bij te blijven is er een voortdurende inzet op ontwikkeling nodig. Maar dan moet wel helder zijn waar je wat kunt gaan doen. En voor wie het geschikt is. Want de archivaris bestaat niet meer, er kunnen verschillende specialisaties worden onderscheiden. In het programma Lifelong Learning moet een overzicht worden gegeven van profielen van archiefprofessionals (per specialisatie) en duidelijk wordt welke opleidingen, cursussen, congressen etc. relevant zijn voor een bepaalde specialisatie om te volgen, zodat men up-to-date blijft.

Om invulling te geven aan Lifelong Learning in de archiefsector is een routekaart ontwikkeld. De routekaart bestaat uit de volgende thema's:

- De lerende organisatie – Hoe richt je een leercultuur in waarin permanent aandacht is voor leren en ontwikkelen?
- Hoe leren professionals? – Wat weten we over hoe professionals leren zodat we dat kunnen betrekken in het nadenken over leertrajecten?
- Leerstijlen – Welke leervoorkeuren hebben professionals en hoe kunnen we daar aandacht voor hebben in de leertrajecten?
- Leervormen – Welke vormen van leren en ontwikkelen zijn het meest geschikt voor Lifelong Learning?
- Leerdoelen – Welke kennis en vaardigheden hebben professionals in de archiefsector nodig?

Op basis van de routekaart zijn twee leerroutes met praktische instrumenten ontwikkeld, een voor instellingen en een voor professionals:

- E-learnings en een handreiking Lifelong Learning over de thema's in de routekaart
- Een organisatiescan en een zelfscan voor professionals om aan te scherpen wat je leerbehoefte is
- Kenniskaarten die inzichtelijk maken welke kennis en vaardigheden nodig zijn binnen de verschillende domeinen van het archiefvak
- Een opleidingsoverzicht om je op weg te helpen bij je keuze voor een cursus of opleiding
- Een portfolio met verdiepende opdrachten.

De betaversies van de leerroutes zijn getest in een eerste pilot en vervolgens doorontwikkeld. Tegelijkertijd is een nieuwe kenniskaart in samenwerking met NDE ontwikkeld voor professionals die werkzaam zijn in het domein digitaal erfgoed.

Ontwikkeling register

Het bestuur van KVAN heeft opdracht gegeven aan Brigit Hoomans tot een verkennend onderzoek over certificering in de archiefsector. Aanleiding daarvan is het schrappen van de diploma-eis in de voorgenomen wijzigingen van de Archiefwet.

Uitgangspunt van het onderzoek was om duidelijk te krijgen wat een register is, wat certificering toevoegt aan een register, hoe je een register kunt inzetten, hoe je klein kunt beginnen (en niet gaat verdrinken in de complexiteit) en wat het betekent qua organisatie en kosten. De verkenning gaat uit van een vergezicht, maar begint met het concreet maken van kleine stappen. Bij het opstellen van de verkenning zijn leden van de vereniging betrokken, naast het archiefonderwijs.

Voor het register is de ontwikkeling van een permanent programma van bij- en nascholing op basis van verschillende profielen een voorwaarde. De verdere ontwikkeling van het register hangt samen met de realisatie van het programma Lifelong Learning.

B. Specifieke thema's: AVG, Toezicht

Inhoudelijk profileert KVAN zich op een aantal specifieke onderdelen. Het platform Toezicht is door KVAN toegevoegd aan KIA, en biedt zo de ontmoetingsplaats voor toezichthouders. Zij organiseren 2x per jaar een onlinebijeenkomst. Marianne Loef is op een aantal onderwerpen en in projecten actief. De kosten van deze inhuur zijn betaald vanuit KIA.

C. Archiefdagen

Op 13 en 14 juni vonden de jaarlijkse Archiefdagen plaats in het TAQA Theater te Alkmaar. De dagen stonden in het teken van het thema 'De waarde(n) van de archivaris'. Het programma is samengesteld door de beroepscodecommissie van de KVAN bestaande uit Eric Ketelaar, Yvonne Bos-Rops, Migiza Victoriashoop, aangevuld met KVAN-voorzitter Bert de Vries, gastheer Paul Post en Jantje Steenhuis. Onder de sprekers Arre Zuurmond, de net benoemde regeringscommissaris Informatievoorziening en rijksarchivaris Afelonne Doek, en Richard Ovendon, bibliothecaris van Bodley Library van de Universiteit van Oxford.

D. Publicaties: Archievenblad

Het Archievenblad bracht in 2022 6 nummers uit. Hierin werd aandacht besteed aan de actualiteit, aan verbindingen en er werd gezocht naar verdieping (in de volle breedte van het archiefvak). Het Archievenblad is hét vakblad van, voor en door de archiefsector. Het blad verschijnt zes keer per jaar en biedt een aantrekkelijk mix van actualiteit en vakinhoudelijke verdieping. Hoofdredacteur Wouter van Dijk heeft samen met redactieleden Kirsten van der Eijnde, Mirjam Schaap, Reinier van de Giessen, Cees Tromp, Marian de Vos en Vera Weterings de redactie verzorgd. Joris van Dierendonk verzorgde de eindredactie van het archievenblad.

V. Standpuntbepaling en belangenbehartiging

A. Wijziging Archiefwet

De wijziging van de Archiefwet 1995 was ook in 2022 een van de belangrijkste onderwerpen. KVAN heeft samen met de leden een inhoudelijk standpunt geformuleerd. De kern daarvan is: de wijziging van de Archiefwet zoals nu voorligt gaat niet ver genoeg. Hierin deelt het bestuur het standpunt van VNG en KNVI. In 2020 is – na eerdere consultatierondes - het concept wetsontwerp naar de Raad van State gestuurd. De voorzitter van de KVAN heeft deelgenomen aan een rondetafelgesprek georganiseerd door de Vaste Kamercommissie OCW in samenwerking

met die van het ministerie van BZK. Het bestuur van KVAN heeft een aantal stand- en discussiepunten opgesteld, die in ledensessies aangescherpt zijn.

KVAN is van mening dat het wetsvoorstel Archiefwet 2021 niet ver genoeg gaat en pleit ze al enige tijd voor integraal informatiebeleid met een kader stellende Informatiewet die de basis moet vormen voor alle wet- en regelgeving van de overheid voor informatie- en archiefbeheer.

B. Informatiebeleid/informatiewet

Voortbordurend op het idee dat voor een goede archieffunctie er meer nodig is dan de huidige wijziging Archiefwet is het bestuur al in 2020 gestart met een verkenning naar de inhoud van een informatiebeleid/informatiewet. Om alle uitdagingen rondom de (digitale) informatiehuishouding op te kunnen vangen is er een integrale aanpak nodig. Het gaat dan om een integrale aanpak op het terrein van beleid, wetgeving, organisatie en budgetten. Het belang daarvan werd heel erg duidelijk met de problemen rondom de 'toeslagenaffaire'. Naast de politieke vragen over informatievoorziening werd pijnlijk duidelijk bij de parlementaire ondervraging dat informatievoorziening niet mogelijk is zonder een goede informatiehuishouding. En dat het daar aan schort.

Maar als we het dan hebben over een informatiebeleid, waar hebben we het dan over. En wat is de rol van de archieffunctie daarin. Het bestuur van KVAN heeft onder hier ook de portefeuille innovatie voor in het leven geroepen.

KVAN pleit - zoals hiervoor al aangegeven - voor een informatiewet of een kaderwet voor informatiebeheer. In 2022 zijn we verdergegaan met gesprekken over dit onderwerp, onder andere met de regeringscommissaris Informatievoorziening. En langzaam zien we signalen en horen we geluiden van steun voor dit idee. Een kaderwet die uitgangspunten moet vastleggen voor goede informatiebeheer in het belang van de burger en de overheid. Bepalingen over toegankelijkheid, beveiliging, privacy, en beheer en opslag, bewaren en vernietigen. Uitgangspunten over alle informatieobjecten, dus ook het berichtenverkeer van politici en bestuurders.

C. AVG

De werkgroep AVG heeft onder begeleiding van Marianne Loef zich gericht op strategische en operationele vraagstukken. De werkgroep geeft desgevraagd ook input aan de voorzitter KVAN en directeur Nationaal Archief in gesprekken met de Autoriteit Persoonsgegevens. In 2022 hebben deze plaatsgevonden.

De wiki 'Veelgestelde Vragen over de AVG bij archiefinstellingen' op KIA is onderhouden.

Projectgroep en Begeleidingsgroep Matching NRO

Na voorbereidende gesprekken, namens de archiefsector, met het Centraal Bureau voor Genealogie over het mammoetproject waarbij het CBG zes miljoen persoonskaarten uit de periode 1939-1994 scant, is in december 2020 de Projectgroep Matching Nationaal Register van Overledenen (NRO) van start gegaan. Deelnemers zijn het CBG, KVAN en Netwerk Oorlogsbronnen, de laatste vanwege hun ervaring met digitaal matchen. Het belang van het archiefwezen in het project is groot, want wanneer dit bestand is geïndiceerd en toegevoegd aan al bestaande bestanden zoals die van wiewaswie.nl en de persoonslijsten van na 1994, ontstaat een compleet digitaal Nationaal Register van Overledenen (NRO) van de laatste 100 jaar. Dit is zeer waardevol voor de erfgoedsector, waaronder het archiefwezen. De AVG geldt in principe namelijk niet voor overleden personen, zodat wanneer eigen bestanden van archiefinstellingen digitaal kunnen worden gematcht met dit nieuwe digitale NRO en kan worden bepaald wie in dit

bestand zijn overleden, die persoonsgegevens onder AVG en Archiefwet openbaar kunnen worden.

Inmiddels zijn 5.7 mln. persoonskaarten uit 1939-1994 gescand en geïndiceerd. Hieruit zal een digitaal Nationaal Register van Overledenen (NRO) ontstaan. Op 19 september '22 is met de Begeleidingsgroep vanuit 20 archiefinstellingen de eerste opzet van een portal van het NRO, aan te bieden door CBG, besproken.

Daarmee kunnen archiefinstellingen, naast 'bulk matching' van hun grote bestanden aan persoonsgegevens met het NRO, incidenteel gegevens matchen. Uitgebreid experimenteren via pilots is nodig voordat goed in kaart is hoe de sector bulkmatching met NRO en portal optimaal kan gebruiken.

Nadat de Werkgroep AVG de laatste jaren enkele belangrijke producten heeft afgeleverd, is er in de archiefsector nog steeds behoefte aan meer voorlichting en advies over toepassing van de AVG en de relatie AVG-Archiefwet. Naast het opstellen van richtlijnen is een belangrijke functie van de (sub)werkgroepen ook het uitwisselen van ervaringen en het bespreken van knelpunten.

Subwerkgroep Archiefinstellingen

De Subwerkgroep Archiefinstellingen heeft een aantal richtlijnen tot stand gebracht voor de toepassing van de AVG op typen archieven, zoals oorlogs- en politiearchieven, archieven van kerken en van zorginstellingen. Daarnaast is er in het veld behoefte aan een nieuwe richtlijn voor beeld- en geluidarchieven, die zowel aan het privacy- als het auteursrecht aandacht besteedt. Alle nieuwe producten worden eerst in conceptvorm op platform KIA worden gepubliceerd, met verzoek om reactie. Zo wordt het archievenveld in brede zin nog nauwer betrokken. Inmiddels is een aantal richtlijnen opgeleverd.

AVG Richtlijnen

- Richtlijn openbaarheid politie-archieven (publicatie 5 april '22),
- Richtlijn Archieven uit of over Tweede WO (publicatie 28 april '22),
- Richtlijn openbaarheid rechterlijke archieven (herpublicatie 20 sept. '22)
- Richtlijn kerkelijke en levensbeschouwelijke archieven (publicatie 1 nov. '22)

Het - ook uit de zorgsector - ontvangen commentaar op de concept Richtlijn openbaarheid archieven zorginstellingen (publicatie 23 sept. '22) wordt verwerkt en de definitieve versie wordt in 2023 verwacht. Naar verwachting zal het de komende tijd nodig zijn om naar aanleiding van ontwikkelingen als de nieuwe Archiefwet, andere nieuwe wet- en regelgeving en technische/maatschappelijke veranderingen, de al gerealiseerde instrumenten aan te passen.

D. Auteursrecht

Stakeholderdialog

In 2022 is het stakeholderoverleg voortgezet rondom de mogelijkheden om werken die niet langer in de handel zijn online te plaatsen. Dit kan afhankelijk van de representativiteit van CBO's gratis of tegen een licentie.

KVAN heeft hiertoe een standpunt namens de sector ingenomen en gecoördineerd met andere brancheverenigingen in de erfgoedsector. De dialogen spitsen zich toe op de vraagstukken 'wanneer is een werk niet langer in de handel?' en 'Wanneer is een CBO representatief om deze werken te vertegenwoordigen'. Deze vraagstukken worden besproken worden over de assen van typen werken (beeld, geschriften, audiovisueel,

muziek) en zullen naar verwachting leiden tot een aantal convenanten met representatieve CBO's. Naar verwachting wordt dit traject in 2023 afgerond.

E. VNG Adviescommissie Archieven

KVAN participeert in de VNG-archieffcommissie met drie leden: Joost van Koutrik, Migiza Victoriashoop, Roland Bischeroux en (tot 1 juli 2022). Zij brengen binnen de commissie de kennis van de archiefsector in.

Grip op Informatie

In het project Grip op Informatie werken de Adviescommissie, VNG Beleid en VNG Realisatie samen om gemeenten te helpen hun informatiehuishouding op orde te brengen en te houden.

Grip op Informatie richt zich op drie elementen:

- actieve openbaarmaking, dus het ongevraagd publiceren van verschillende typen documenten door gemeenten, zoals onder meer het voorstel-Wet open overheid eist;
- informatiehuishouding op orde, goed georganiseerd en gestructureerd
- duurzame toegankelijkheid (van documentcreatie tot bewaring anno 2020).

Daar waar mogelijk en nodig levert KVAN een bedrage aan sessies met betrekking tot deze thema's.

VI. Organisatie

A. Communicatie

Ook 2022 is het verzenden van een tweewekelijkse nieuwsbrief gecontinueerd. De eindredactie is overgegaan naar het bestuur van KVAN.

In de nieuwsbrief kwamen alle onderwerpen die in dit jaarverslag zijn behandeld aan de orde. Tevens was er aandacht voor aanpalende domeinen (NDE, DEN), onderwerpen (voortgang Omgevingswet, Woo), actualiteiten, human interest en agenda (congressen, seminars etc.).

B. Stabiele structuur vereniging

De ondersteuning is ook in 2022 in handen geweest van Het Branche Bureau (HBB) te Naarden. Dit heeft als voordeel dat er altijd beroep kan worden gedaan op specifieke expertise en er altijd vervanging aanwezig is.

Voor het overige werkt de vereniging met specifieke inhuur voor specifieke taken die zich voordoen binnen de uitvoeringsagenda. Het KVAN-team bestaat uit verschillende medewerkers met eigen expertise, die elk voor een aantal uren op specifieke onderwerpen voor de vereniging. Per onderwerp zoeken de trekkers contact met leden uit de vereniging die zitting hebben in de verschillende werkgroepen. Om de onderlinge afstemming goed te houden is er periodiek overleg waarbij iedereen met elkaar uitwisselt over de stand van zaken.

C. Samenwerking

Het bestuur heeft de ingezette lijn van brede samenwerking voortgezet in 2022. Veel activiteiten zijn niet uit te voeren zonder samenwerking, omdat ze te groot zijn voor een organisatie of omdat het veel meer impact heeft wanneer je het gezamenlijk doet.

VII. Prioriteiten 2023: beleidsagenda

Het bestuur heeft zich in 2021 gebogen over de prioriteiten voor de komende jaren. Daarvoor is ook een meerjarenbegroting opgesteld. Het beleid van het bestuur is erop gericht om deze beleidslijnen uit te voeren. De prioriteiten voor 2023 zijn als volgt benoemd:

1. **Informatiebeleid:** verdere discussie ontwikkeling van de ideeën rondom een stevig informatiebeleid, waarin meer samenhang komt tussen de verschillende onderdelen van de informatieketen om alles doelmatiger te kunnen laten zijn. Belangrijke voorwaarde om dit te kunnen doen is de vorming van een visie op de positie van de archiefsector en de archiefprofessional binnen de informatiehuishouding.
2. De realisatie van een **programma Lifelong Learning**, waardoor er een permanent aanbod van bij- en nascholing komt, gericht op de specialisaties binnen de archief- en informatieketen. In 2022 zijn de pilots afgerond. Voor 2023 geldt dat moet worden bepaald hoe we na de programmafase Lifelong Learning verder kunnen uitwerken en hoe het programma een duurzame plek gegeven kan worden. Overleg met RDDI en KIA is hiervoor noodzakelijk.
3. De verdere ontwikkeling en implementatie van **een register van archiefprofessionals**: aansluitend op het Programma Lifelong Learning. KVAN heeft gesteld dat mits er een kwaliteitsregister komt, zij kan instemmen met het loslaten van het nu nog vereiste van een Archiefdiploma.
4. **Belangenbehartiging**
 - a. Onverminderd houdt de wijziging van de Archiefwet de aandacht. KVAN zal haar standpunten duidelijk blijven uitdragen. Fieke Krikhaar zal de begeleiding van dit traject blijven uitvoeren.
 - b. In KIA verband blijft Marianne Loef de werkgroep AVG begeleiden.
 - c. Vanaf 2022 vindt de implementatie van de Europese richtlijn Auteursrecht in Nederlandse wetgeving plaats. Maarten Zeinstra draagt hier aan bij onder andere via de stakeholderdialogen.
 - d. Participatie KVAN in de VNG Adviescommissie Archieven.
 - e. Een van de onderwerpen in de voorgenomen wijziging van de Archiefwet waarvan KVAN vindt dat er niet genoeg aandacht aan is besteed is de positie van het Toezicht. KVAN wil de discussie starten en het doel is te komen tot een standpunt en een model. Dit onderwerp schuurt ook aan de wens van KVAN om te komen tot een informatiewet, waar de eerste verkenningen voor zijn gedaan en waarvoor een wetsvoorstel wordt ontwikkeld.
 - f. Archief als nutsvoorziening door actieve openbaarmaking
Het archief heeft kennis en kunde waarmee aan de roep om een systeem waarmee overheidsinformatie openbaar en duurzaam toegankelijk gemaakt kan worden tegemoet kan worden gekomen. Voorbeeld is de case open.amsterdam, waarin het archief informatie die in het kader van de Woo geopenbaard moet worden, ontsluit. In 2023 wordt verkend hoe de opgedane ervaringen verder ontwikkeld kunnen worden met de al aanwezige kennis en kunde bij archiefinstellingen.
5. **Ondersteunende activiteiten voor leden – kwaliteitsmonitor en benchmark**

Voor 2022 stond modernisering van de kwaliteitsmonitor én de ontwikkeling van een uitvraag van gegevens van archiefinstellingen zelf op de agenda. Met de 'benchmark archieven' verzamelt KVAN gegevens over de archiefsector waarmee inzichtelijk wordt wat we als instellingen onze klanten digitaal bieden, hoever zijn we met scanning on demand? Maar ook hoeveel mensen er werken in onze sector.

De bedoeling is de resultaten te presenteren in de vorm van een benchmark, zodat instellingen kunnen leren van elkaar. Via het 'dashboard' kan er een vergelijking worden gemaakt met gegevens uit voorgaande jaren, maar ook met andere, vergelijkbare instellingen.

Daarnaast kunnen de cijfers worden geaggregeerd, zodat er kengetallen van de sector ontstaan, die op dit moment niet beschikbaar zijn. De uitvraag van gegevens over het refertejaar 2021 is in oktober 2022 gestart.

- 6. Archiefdagen:** in 2023 wordt er conform het eerdere besluit één Archiefdag gehouden, op 12 juni. De programmacommissie bestaat uit jonge archivariissen onder leiding van bestuurslid Jos Flikweert: Merel Geerlings, Saskia Noot, Jasper Snoeren en Migiza Victoriashoop. Het thema is Het geheugen van Toekomst - Innovatief, toegankelijk en divers!
- 7. Food for thoughts sessies**
In 2023 worden 5 food for thoughts sessies georganiseerd.
- 8. Internationaal:**
Bert de Vries is lid en vicevoorzitter van de FPA. FPA werkt aan Europees netwerk beroepsbeoefenaars. Merel Geerlings is vertegenwoordigd in de werkgroep standaardisatie en Maarten Zeinstra in de sectie Auteursrecht. Fifine neemt deel aan de SAE (Section on Archival Education).